

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

18. Februar 2026

UPA2026/138

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Nunatsinni saammaasseqatigiinneq anguniarlugu suliaqartoqarnissaa siunertaralugu Naalakkersuisut saammaasseqatigiinnermut aningaasaateqarfimmik pilersitsinissaq siunertaralugu nassuiaasornissaannik peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nassuiaat aningaasaateqarfiup qanoq aningaasalersorneqarsinnaaneranut periarfissanik aamma imaqassaaq. Nassuiaat kingusinnerpaamik UPA2027-mi saqqummiunneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortaq Iddimanngiiu J. Bianco, Inuit Ataqtigiiit)

Tunngavilersuut:

Kalaallit Nunaat – tamatta nunarput.

Nunarput isorartooq- kujataaniit avannaanut – kangianiit kitaanut.

Tulluusimaarutigisaqara assigiinngitsunik kultureqarfiusoq, ileqqut, ulluinnarnilu inuunigut assigiinneqisut. Tulluussarsimalluta avinngarusimasumiittuulluta inuuffigisinnaasarput.

Saammaasseqatigiinnermut isumaqalioqatigiissitaq politikikkut kissaataareerluni isumaliutissiissutini 2017-imi saqqummiuppaa. Isumaliutissiissut arfineq marlunnik innersuussuteqarpoq. Innersuussutit ilagaat saammaasseqatigiinneq aningaasaateqarfimmik pilersitsisoqassasoq.¹

Saammaasseqatigiinnermi aningaasaateqarfiup nunatsinni inuiattut mamisarnissarput siunertaralugu sulitut aningaasaliisnaangorlugu suliarineqarsinnaasutut innersuussutigineqarluni.

Nunatsinni mamisarnitsinni aqqusaakkat imaannaanneqaat, nunattalu iluani allaat naqisimanninnerit piusut oqaatigerusunnartarput, avinngarusimasumiittuusugut ulluinnarni sulii ullumimut nalaattaqartarpugut. Tamakkulu saammaasseqatigiinneq anguniarlugu suliaasaqarluarpoq.

Ukiut kingulliit ataaseq sinnerlugu nunatta avataaniit naqisimaneqarneq annertooq misigaarput, avinngarusimasumiittuullutali aamma malugeqaarput,

---

¹ <https://knr.gl/kl/nutaarsiassat/saammaateqatigiinnissamut-isumaliqatigiissitap-innersuussutai-arfineq-marluk>

Nunarput ineriartornerani avinngarusimasuniittugut peqataatinneqarunnaariartorsimanerput ersarissigaluttuinnarpoq, ilinniarnikkut, suliffeqarnikkut ulluinnarnimi atukkatigut ersarissigaluttuinnarnera toqqorteruminaassigaluttuinnarpoq.

Atukkat assigiinngissigaluttuinnarnerisa kingunerilagaat pissusissamisoorinerit illoqarfissuarni atorfissaqartinneqartunik salliussiuallerneq, taamaalilluni illoqarfiit mikinerit avinngarusimasumiittullu atukkatigut nikingajartuaarnerat.

Assersuutigalugu Tunumi attaveqaatitigut ilungersunartumik inissisimajuarpuq. Ukiorpasuarfik inissisimaffigaarput neriorsorneqartuarluta pitsanngorsaatisanik. Ataatsimiisitaliarsuarnut allaat Tasiilaq taaneqartarpoq angallannikkut pilersitsisoqarnissaa akilersinnaasoq. Kisiannili pissaaneqarneq kitaani nammineq atukkanik pitsanngorsaajuarneq salliunneqartuarterpoq. Naak nunatta ilaani suliasat piareerneqanngitsut.

Tamakkuuppullu ukiorpasuarfik taamaattussaannartut isiginnilersimanermi naqisimanninnertut isikkoqalersinnaaneri.

Ilisimatuussutsikkut misissuiffigisoqarnerani naliliinermi erserpoq Tunumiut Kitaaniit ajattugaasutut politikikkullu sunniuteqarsinnaassutsikkut killeqartutut misigisimasartut.², tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga inuiaqatigiit ilutsinni ilisarisanerulerlatalu saammaasseqatigiinnerput aalluttariaqaripput.

Qulaani taasakka tunngavilersuutigalugit isumaqarpunga Inatsisartuni immitsinnut qiviartariaqartugut oqarlutalu: inuiaqatigiinni saammaasseqatigiinneq pisariaqartipparput. Saammaasseqatigiinneq akuersaerneruvoq- inissisimanitsinnut akuersaerneq - maanna pisariaqartitarput.

Siunnersuutip matuma saammaasseqatigiinnermut aningaasaateqarfiup pilersinneqarnissaanut periarfissat qulaarneqarnissaanut aqutissiuussissaaq. Peqatigisaanik saammaasseqatigiinnermut aningaasaateqarfiup aningaasalersorneqarnissaanut periarfissat aamma qulaajarneqarsinnaassallutik.

Eqqarsaatigineqarsinnaavoq aningaasaateqarfik ilaannakortumik tamakkiisumilluunniit Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalersorneqarsinnaasoq. Periarfissaqarportarli allanik aningaasaateqarfimmuut aningaasaliisoqarsinnaalluni ass. kommuunit, kommuunit isumaqarpata siunertaq tapersernartuusoq.

Taakkua saniatigut takorloorpaa aningaasaateqarfik siulersuisoqassasoq, nunatsinni nunap aggulussimanera eqqarsaatigalugu aallartitaqarfiulluni. Nassuiaammi nalilersorneqarsimassapput siunnersoisogatiiffiit sorliit siulersuisuni aallartitaqassanersut.

Aningaasaateqarfimmik pilersitsineq aqutigalugu suliniutit nunamut innuttaasunullu tamanut iluaqutaasussat aallartisarneqarsinnaalerumaarneri takorloorsinnaavara. Pilersitsineq inuiaqatigiit akornatsinni paaseqatigiinneq annerusoq aammalu kulturitta assigiinngissusaannut paasinninneq annerulersissavaa.

---

² <https://knr.gl/kl/nutaarsiassat/ilisimatusartog-tunumiut-inuiannit-kalaallinit-ilaanngitsutut-misigisarput>

Aamma

<https://dm.dk/forskerforum/magasinet/2023/forskerforum-nr-1-2023/groenlaendene-er-selv-blevet-som-de-danske-kolonialister/>

Matuminnga siunnersuuteqarnikkut saammaasseqatigiinnissatsinnut qaninnerulissaagut.

Qujanaq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut akuerineqarpat aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai ac fuldmæftigip ukiup affaata akissarsiaanik 250.000 kr.-inik naleqassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.